2026-10-13

Stab

Ellinor Günther, kommunikationsansvarig

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, 031-64 74 00 gryaab.se

Mediebevakning

Juni-september 2026

Jag sammanfattar i detta dokument utvalda artiklar där Gryaab berörs direkt eller omnämns samt avloppsfrågor som indirekt berör Gryaab, till exempel avloppsvattenrening, uppströmsfrågor samt slam- och biogasfrågor. Information som vi själva läggar upp i våra egna kanaler redovisas inte här.

2026-06-04 Mälardalens Universitet

Nytt projekt för framtidens vatten- och livsmedelssystem (Gryaab)

Projektet Water4Resilience omvandlar återvunnet vatten till en resurs för hållbar livsmedelsproduktion. MDU har beviljats finansiering från Vinnova för det nya projektet Water4Resilience, som ska utveckla och demonstrera framtidens cirkulära vatten- och livsmedelssystem.

Totalt bidrag från Vinnova är drygt 9,4 miljoner kr. I projektet kommer återvunnet vatten från avloppsreningsverk att användas i hydroponiska odlingssystem, där grönsaker kan odlas med upp till 90 procent mindre vatten än i traditionellt jordbruk. Samtidigt testas nya metoder för att återvinna näringsämnen och övervaka vattenkvaliteten med hjälp av avancerade sensorer, artificiell intelligens och digitala beslutsstöd. Gryaab är en av parterna i projektet.

2026-06-17 Cirkulation med flera

Ny betong för avloppsreningsverk (hållbarhet)

Thomadur, en ny klimatförbättrad betong från Thomas Betong är utvecklad för att stå emot aggressiva ämnen i till exempel reningsverk, badhus och lantbruk.

Thomadur är framtagen för konstruktioner där klorider, sulfater och låga pH-värden annars kan bryta ner betongen över tid. Det handlar om miljöer där kraven på beständighet och livslängd är extra höga, det uppger bolaget i ett pressmeddelande.

– I den här typen av miljöer räcker det inte med standardlösningar. Thomadur är utvecklad för att tåla långvarig kemisk påverkan och samtidigt möta kraven på hållbarhet, säger Mats Karlsson, produktchef Thomas Betong, i pressmeddelandet.

Betongen ska ha låg kapillärsugning, vilket minskar hur vatten och kemikalier tränger in i konstruktionen. Tester visar enligt bolaget också att Thomadur bryts ner långsammare än traditionell betong i aggressiva miljöer med lågt pH-värde. Det ger ett bättre skydd och längre livslängd.

2026-06-21 Pressmeddelande Naturvårdsverket

Ryaverket klimatinvesterar: ska minska utsläppen med närmare 50 procent (Gryaab)

Lustgas är en av växthusgaserna med störst påverkan på klimatet. Sveriges största avloppsreningsverk, Ryaverket på Hisingen, investerar nu för att minskalustgasutsläppen från hela Göteborgs avloppsvatten.

- Olika växthusgaser påverkar klimatet olika mycket. Ett kilo lustgas har ungefär samma uppvärmande effekt som nästan 300 kilo koldioxid och den stannar i atmosfären i över hundra år. Så det är otroligt viktigt att vi ser mer av den här typen av satsningar då de gör stor klimatnytta, säger Anna-Karin Nyström, chef för klimatklivsenheten för industri.

Fyra projekt har fått stöd av Klimatklivet för att minska lustgasutsläppen vid avloppsrening. Ryaverket på Hisingen är Sveriges största reningsverk som klimatsatsar,med stöd från Klimatklivet. De andra projekten består av två stora reningsverk i Stockholm – Henriksdal och Käppala – men även ett mindre reningsverk i Fors i Haninge kommun. Tillsammans renar dessa verksamheter en stor del av den svenska befolkningens avloppsvatten.

Satsningarna handlar om att installera instrument för lustgasmätning samt en flödesmätare för att mäta mängden lustgas. Mätningarna gör att organisationerna kan följa utsläppen

över tid, analysera processerna, optimera driften och ta fram driftstrategier så att lustgasutsläppen minskar.

- Lustgasutsläpp utgör en betydande del av Ryaverkets totala klimatpåverkan. Det är otroligt värdefullt att med stöd av Klimatklivet kunna investera i utrustning för kontinuerlig mätning. Det är nödvändigt för att kunna kvantifiera och minimera lustgasutsläpp från våra reningsprocesser, säger Karin Sundström, utvecklingsingenjör på Gryaab.

2026-05-26 Industrinyheter, Byggnyheter

Nu startar Gryaabs stora VA-satsning i Göteborg (Gryaab)

Nyligen togs första spadtaget för nya avloppsledningar mellan Lackarebäck och Lana.

VA-bolaget Gryaab och byggbolaget Skanska har tagit det första spadtaget för nya avloppsledningar mellan Lackarebäck och Lana i Göteborgsområdet. Projektet ska öka kapaciteten i ledningssystemet, minska risken för bräddningar och förbättra vattenkvaliteten i bland annat Mölndalsån och Aspen. Samtidigt ska satsningen skapa förutsättningar för fortsatt nybyggnation i Härryda med omnejd och stärka robustheten i avloppssystemet.

Arbetet planeras pågå fram till slutet av 2029. Ledningarnas läge kommer att ge påverkan på trafiken i området. Ett viktigt projektmål är att minska påverkan på omgivningen under byggtiden. Därför använder VA-bolaget schaktfria metoder så långt som möjligt, vilket innebär att största delen av arbetet sker under mark. Det är många tekniska utmaningar i det projektet där teamet jobbar hårt för att minska omgivnings- och miljöpåverkan

- Detta är ett stort projekt med många komplexa och utmanande lösningar som behöver hanteras på ett ekonomiskt, tekniskt och miljömässigt effektivt sätt, säger Jari Salo, avdelningschef för Projektkontor och Affärsutveckling på Gryaab.

Arbetena gör att det kommer bli trafikpåverkan på Göteborgsvägen under ett par års tid med start i augusti. Under sommaren 2026 kommer även trafiken på E6 vid Mölndal att

påverkas. Trafiken kommer att ledas om och detta sker i samråd med Västtrafik, Göteborgs spårvägar och Göteborgs stad samt Mölndals stad.

Ett robust lednings- och tunnelsystem är en förutsättning för att kunna ta hand om och rena avloppsvatten från ägarkommunerna. De nya ledningarna möjliggör också att drift

och underhåll i ledningssystemet kan göras på ett säkert sätt.

- De här ledningarna är viktiga för att vi tryggt och effektivt ska kunna leda avloppsvattnet till Ryaverket, säger styrelsens ordförande Claudia Nistor Pedrini.

2026-07-05 Göteborgs-Posten

Körfält på E6 i Göteborg stängs av en månad (Gryaab)

Vägarbeten på E6 har ställt till det i trafiken den senaste tiden – och värre blir det. Från den 6:e juli och en månad framåt sänks hastigheten samtidigt som körfält stängs av mellan Lackarebäcksmotet och Kallebäcksmotet.

Motorvägen på sträckan behöver stärkas i och med ett ledningsarbete. Det projektet har redan dragit igång med, konsekvenser nattetid då körfält stängts och hastighetens sänkts. Från och med klockan 05 den 6 juli fram till den 7 augusti kommer arbetet att gå in i sin nästa etapp, vilket innebär att trafiken påverkas även dagtid.

Utöver att sträckorna går från tre till två körfält kommer också hastigheten att sänkas till 50 kilometer i timmen.

- Baserat på hur trafiken brukar se ut under sommaren bedömer vi att det finns risk för köer, framför allt mellan klockan elva och fem. Man har valt att förlägga den här etappen till just de här veckorna för att det historiskt varit mindre trafik på sträckan då säger Eda Dagasan trafikanalytiker hos Trafik Göteborg.

2026-08-12 Cirkulation med flera

PFAS-utredare ska se över ekonomiska styrmedel

Under juli månad antog regeringen en nationell handlingsplan för PFAS. Samtidigt remitterade regeringen ett förslag om att PFAS inte ska få finnas i vissa konsument-produkter. I förslaget föreslogs förbud gällande kläder, skor, impregneringsmedel för

kläder och skor, köksredskap, kosmetiska produkter och skidvalla. Förbudet är tänkt att börja gälla från den 1 januari 2028.

I regeringsbeslutet fanns också med tillsättandet av en utredning som ska analysera ekonomiska styrmedel. Nu har direktiven för den särskilde utredaren kommit. Utredaren ska:

- Analysera inom vilka områden det är lämpligt att använda ekonomiska styrmedel för att på ett effektivt sätt främja utfasningen av PFAS och motverka ytterligare föroreningar av PFAS,
- analysera om kostnaderna för att åtgärda föroreningar av PFAS är rättvist fördelade utifrån principen om att förorenaren ska betala,
- analysera ekonomiska styrmedel som främjar innovationsprojekt i samarbete mellan staten och näringslivet och samtidigt ger incitament till företag att ersätta PFAS,
- föreslå ekonomiska styrmedel som är lämpliga att använda för de områden som identifierats och redovisa skälen för valda styrmedel,
- ta särskild hänsyn till konkurrenskraft, innovationskapacitet och investeringsklimat hos de företag som berörs,
- analysera om de styrmedel som föreslås är förenliga med reglerna om statligt stöd, och lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren ska inte föreslå styrmedel som rör beskattning eller socialavgifter. I uppdraget ingår inte att föreslå ändringar i miljöbalkens bestämmelser om ansvarsfördelning, avhjälpande- och skadeståndsansvar.

Enligt regeringsuppdraget ska utredaren särskilt samråda med Naturvårdsverket i analysarbetet och även med Försvarsmakten ”utifrån dess erfarenheter av att hantera förorenade områden”.

Vidare nämns också att utredaren vid behov även ska samråda med övriga berörda myndigheter och institut, som Kemikalieinspektionen, Livsmedelsverket, Sveriges geotekniska institut, Research Institutes of Sweden (RISE), IVL Svenska miljöinstitutet, Arbetsmiljöverket, Trafikverket, Försvarets Materielverk, Försvarsinspektören för hälsa och miljö, Fortifikationsverket, Statens jordbruksverk och Tillväxtverket

2026-08-13 Mölndals-Posten, Infrastrukturnyheter

Halva Göteborgsvägen stängs- trafikpåverkan i två år (Gryaab)

Den stora trafikomläggningen på Göteborgsvägen sker under helgen den 12–13 september. Då stängs de norrgående körfälten mellan Berghemsgatan och Krokslätts Parkgata och trafiken flyttas över till den södergående sidan. Där blir det ett körfält i vardera riktningen.

Avstängningen är nästa stora etapp i arbetet med Gryaabs nya avloppsledningar mellan Lackarebäck och Lana. Den norrgående sidan av Göteborgsvägen beräknas vara avstängd i omkring ett år. Därefter flyttas arbetet över till den andra sidan.

Redan i slutet av augusti börjar förberedelserna inför omläggningen, men för att begränsa störningarna kommer en stor del av arbetena utförs nattetid.

- Det är ganska mycket som behöver åtgärdas. Vi behöver plocka bort refuger och bygga om busshållplatser, säger Erik Andersson, projektledare på Gryaab.

Den stora förändringen för trafikanterna kommer däremot först i samband med omläggningen i september. Då ändras bil-, buss-, gång- och cykeltrafiken samtidigt.

- Man vill inte ändra ett trafikslag i taget. Flöden och rytm hänger ihop med trafiksignaler, övergångsställen och en massa annat, säger Erik Andersson.

Gryaab och entreprenören Skanska har planerat trafikomläggningen under lång tid. Ändå går det enligt Erik Andersson inte att fullt ut förutse hur trafiken reagerar när vägen väl stängs.

- Även om vi har suttit i två år och tittat på de här trafiklösningarna vet man inte riktigt vad som händer förrän man gör det. Första veckan kommer säkert vara lite stökig och vi kommer säkert få göra om vissa saker. Vi har beredskap för det också, säger han.

En av de stora utmaningarna är att arbetet påverkar betydligt fler än bilisterna.

- Det är gående, cyklande, bilar, bussar och spårvagnar. Sedan har vi alla fastighetsägare och näringsidkare. Det är ett stort, komplext jobb under lång tid, säger Erik Andersson.

Hela projektet beräknas vara färdigt i slutet av 2029.

2026-08-17 Natursidan

Ny studie rekommenderar ökad återvinning av fosfor (hållbarhet)

I världens jordbruk tillsätts konstgödsel i form av NPK – förkortningar av kväve, fosfor och kalium – för att grödorna ska växa effektivt. I en ny studie fokuseras det på tillgången av fosfor och att det finns en oro inför framtidens inhemska försörjning.

Produktionen av fosfor är för det mesta långt ifrån miljövänlig. Berg med fosfat bryts och krossas innan det behandlas med svavelsyra och transporteras till olika platser i världen. Det är en väldigt energikrävande process som dessutom orsakar stora utsläpp. Fosfor är dessutom en stor anledning till övergödningen av våra hav.

USA klassade i fjol fosfor som ett kritiskt ämne för nationens säkerhet, men produktionen kontrolleras av ett fåtal länder vilket gör tillgången känslig. Förutom Marocko, Kina och USA är även Ryssland en stor producent.

I en ny studie har Becca Muenich, docent i biologisk och lantbruksteknik vid University of Arkansas, undersökt hur USA skulle kunna bli mindre beroende av geopolitiskt känslig import i framtiden

Hon pekar på flera problem med användningen idag, varav de flesta handlar om slöseri och överanvändning. I dagsläget når till exempel enbart ungefär 20 procent av den använda fosforn i jordbruket fram till grödorna. Den binds i jorden innan den når växternas rötter

- Vi kallar det ett linjärt system, eftersom det hamnar på fältet, en del tas upp av grödan, men inte särskilt mycket, och resten kan sköljas ut i våra vattendrag, säger Muenich.

Samtidigt tyder prognoser på att användningen av fosfor kommer att öka i framtiden.

Lösningen, menar Becca Muenich, är att använda flera olika metoder för återvinning. Fosfor som kan återanvändas finns till exempel i jord, gödsel, äggskal, skörderester, avloppsslam och slaktrester, men problemet är att fosfatgruvornas framställning är billigast och därmed också populärast. Förr eller senare kommer det dock krävas ökad återvinning för att säkra inhemsk fosforproduktion, tror forskarna bakom studien.

2026-08-21 Lantbruksuniversitetet med flera

Vasskörd kan ge dubbel nytta - friskare kustmiljöer och djurfoder (övergödning)

En ny doktorsavhandling från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) visar att skörd av igenvuxna vassområden längs kustområden i Östersjön kan vara ett innovativt sätt att både förbättra ekosystemens hälsa och bidra till en mer hållbar produktion av djurfoder.

- Mitt fokus har varit att undersöka om skörd av vass kan bidra till att återställa den ekologiska balansen i kustmiljöer och samtidigt skapa en ny källa till grovfoder för boskap, säger doktoranden William Ashworth.

Även om vassområden utgör viktiga livsmiljöer för fiskar, fåglar och ryggradslösa djur har den kraftiga utbredningen under de senaste decennierna blivit ett växande miljöproblem. Forskare menar att övergödning har bidragit till den snabba spridningen av vass i delar av Östersjön. Detta har lett till täta bestånd som minskar den biologiska mångfalden och försvårar rekreationsaktiviteter som båtliv och fiske. I vissa länder är vass dessutom en invasiv art som sprider sig kraftigt och konkurrerar ut inhemsk vattenvegetation.

Resultaten från Williams studier visar att vasskörd effektivt kan begränsa vassens utbredning och täthet, samtidigt som den gynnar andra vattenväxter. Skördemetoder som ger en mer varierad livsmiljö tycks dessutom gynna rovfiskbestånd. Williams studier visar också att skördemetoder som ger mindre men mer enhetlig vass inte hade några negativa effekter på fisk- eller fågelsamhällen.

– Genom att skörda vass under juli och augusti avlägsnade vi dessutom omkring nio kilo fosfor per hektar och år från kustekosystemen, vilket kan göra metoden till ett effektivt verktyg mot övergödning om den upprepas på längre sikt, säger William Ashworth.

Vasskörd har stor potential som en hållbar lösning där restaurering av kustmiljöer kan kombineras med produktion av djurfoder. Forskningen visar att vasskörd skulle kunna bli ett praktiskt verktyg för att både motverka övergödning i kustmiljöer och möta det växande behovet av djurfoder.

2026-08-21 Impact loop

AI-bolaget får in nya miljoner – ska jaga PFAS i avloppsvatten (Rening)

De ska rena avloppsvatten med AI-designade proteiner. Nu säkrar impact-bolaget nya miljoner i statligt stöd för att testa tekniken i skarpt läge.

Antalet svårnedbrytbara föroreningar som reningsverken inte rår på blir fler – läkemedelsrester, bekämpningsmedel och PFAS. Nu ska ett nytt statligt finansierat forskningsprojekt kallat "AI-Remedy" ta hjälp av AI för att fånga dem.

Projektet leds av Living Filters tillsammans med Lunds universitet som nu får 6 miljoner kronor i stöd. Det här är andra gången på kort tid som bolaget stöd. I juni kunde tog bolaget tog in 4,6 miljoner kronor från deeptech-fonden Turbine Capital.

Bolagets metod går ut på att låta AI ta fram molekylära bindare – proteiner som skräddarsys för att fästa vid ett bestämt ämne och fånga just det. Dessa ska sedan byggas in i två sorters produkter: en som upptäcker föroreningar och en som filtrerar bort dem.

Bakom intresset för den här sortens teknik ligger skärpta EU-regler. Det reviderade avloppsdirektivet, som trädde i kraft vid årsskiftet 2024/2025, tvingar större reningsverk att bygga ut ett fjärde reningssteg – så kallad kvartär rening – för att få bort mikroföroreningar.

Nästa steg för bolaget är att inom det nya projektet pröva tekniken skarpt vid anläggningen Recolab i Helsingborg.

AI-remedy är ett av totalt 13 projekt får finansiering i den här omgången av programmet Water Wise Societies. Programmet är ett av flera inom den statliga innovationssatsningen Impact Innovation, med Energimyndigheten, Vinnova och Formas som finansiärer.

2026-09-03 Ny teknik

Dagvatten och avloppsvatten från problem till resurs (Hållbarhet)

Ökad vattenbrist och fler översvämningar, i kombination med en allt större belastning på miljön, gör att vi behöver tänka nytt kring hur vårt vatten hanteras. Luleå tekniska universitet samordnar två kunskapscenter, Drizzle och Dag&Nät, som utgår från samhällets behov, hållbarhet och ett smart resursutnyttjande.

- Historiskt har vi i Sverige länge haft god tillgång till vatten med bra kvalitet. Men nu när vatten är en bristvara även här, måste vi våga ändra vårt beteende och de lösningar och system som ska bidra till omställningen. Det är kanske inte nödvändigt att spola våra toaletter med rent dricksvatten, till exempel, säger Maria Viklander, ämnesprofessor i VA- teknik och ansvarig för forskning inom VA-teknik.

VA-tekniken vid Luleå tekniska universitet befinner sig i framkant när det gäller forskning om dagvatten. En viktig del är de två kunskapscentren Drizzle och Dag&Nät, som bland annat undersöker metoder och system för att återanvända vatten och samtidigt minska både vattenförbrukning och energianvändning.

- Vi behöver få en ny helhetssyn på systemnivå för att kunna hantera vatten på ett mer hållbart vis. Det innebär bland annat att betrakta dagvatten och avloppsvatten som resurser och hitta nya an vändningsområden som kan ersätta användandet av dricksvatten, säger Maria Viklander.

2026-09-07 Cirkulation

Osäkerhet kring notan för kvartär rening (rening)

EUs generaladvokat vill ogiltigförklara EU:s plan att läkemedels- och kosmetikaproducenterna ska stå för minst 80 procent av kostnaderna för kvartär rening av mikroföroreningar, vid reningsverk. Eureau vill att förorenaren betalar-principen ska upprätthållas.

EU:s generaladvokat Julianne Kokott menar i ett yttrande att EU:s avloppsdirektivs inriktning att låta läkemedels- och kosmetikaindustrin betala minst 80 procent av utbyggnaden för avancerad/kvartär rening av avloppsvatten, bör ogiltigförklaras.

”Generaladvokatens yttrande skapar ytterligare rättslig osäkerhet för avloppsvattenoperatörer Eureau efterlyser klarhet kring genomförandet av det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätorter och betonar att principen om att förorenaren betalar måste upprätthållas”, skriver Vattentjänstföretagens europeiska branschorganisation Eureau i ett uttalande.

Yttrandet är inte bindande för EU-domstolen, men generaladvokatens ord väger vanligtvis tungt i EU-domstolen.

Yttrandet kommer efter att Polen väckt talan i ett mål (C-193/25) där landet menar att EU-lagstiftarna brutit mot förorenaren-betalar principen, likabehandling och proportionalitet, när endast två industrigrenar ska stå för investeringarna. Den juridiska konsekvenser är frågan om är hur kostnaden för kvartär renings ska fördelas.

Eureau skriver vidare:

”Den omedelbara prioriteten är att avvakta det slutliga resultatet av de rättsliga förfarandena. Parallellt bedömer vi vad generaladvokatens yttrande skulle innebära för direktivets genomförbarhet som helhet. Avloppsvattenoperatörer står nu uppenbarligen inför ännu större rättslig osäkerhet. Den viktiga punkten är att generaladvokaten upprätthöll det utökade producentansvaret i direktivet. Om deras yttrande bekräftas i det slutliga beslutet måste frågan om vem som behöver betala snarast klargöras. Principen om att förorenaren betalar måste upprätthållas: kostnaderna för att avlägsna föroreningar bör inte föras över på konsumenter eller vattentjänstoperatörer.”

Dagens EU-lagstiftning har inte hävts enbart genom detta yttrande utan gäller fram till dom faller i målet.